

Dispensering af medicinⁱ

Medicinhåndtering

Vi dispenserer kun lægeordineret medicin. Vi opfordrer borger eller pårørende til at orientere lægen, hvis borgeren tager håndkøbsmedicin m.v. ved siden af det lægeordnede.

Målgruppe

Sygeplejersker, farmakonomer og social- og sundhedsassistenter.

Formål

- At sikre, at det er den rigtige medicin, som bliver doseret til den rigtige borger i den rigtige dosis til det rigtige tidspunkt.

Sådan gør du

Forberedelse

- Inden du kører ud til en dispensering, skal du ved behov printe/medbringe labels med navn og CPR-nummer samt øvrige fortrykte labels.
- Du skal sikre dig, at du har kompetence til at dispensere al medicin. Kun sygeplejersker og farmakonomer må dispensere Methotrexat, Marevan (og Marcoumar). Hvis borgeren får Methotrexat, Marevan (eller Marcoumar), skal du sikre, at der ved medicinen er et gult skilt med særlige OBS-punkter for henholdsvis Marevan (og Marcoumar) og Methotrexat. Det gule risikokort skal placeres så borger selv, eller den der administrerer medicinen, ser det.
- Brug Tjekliste til medicindispensering i de perioder, hvor det er aftalt.
- Tjek i det aktuelle medicinskema, om der er pauseret medicin, der skal genoptages. Hvis der ikke er plan for pauseret medicin, skal du undersøge, hvornår medicinen skal genoptages. Plan bør stå i bemærkningsfeltet. Hvis der ikke er en plan, skal du kontakte egen læge.
- Når du er ude hos borgeren: Opdater medicinskemaet i Nexus, rød bjælke eller ej. Vikarer skal bede en fast medarbejder om at opdatere medicinskemaet.
- Sørg for, at medicinskemaets bemærkningsfelt er udfyldt med relevant information om praktisk håndtering af medicinen, fx "Synkes hele", "Tabletten må ikke tages ud af folien" (Pradaxa)
- Dispenser så vidt muligt uden at blive forstyrret.
- Husk handsker.
- Find medicinkasse og doseringsæsker.
- Sørg for, at navn og CPR-nummer står på doseringsæsker. Navn og CPR-nummer på medicinkasse og -mapper, hvor det er relevant.
- Sørg for, at alle medicinæsker er mærket med ugedag.
- Kontroller, at navn og CPR-nummer på doseringsæsker og præparater stemmer med den aktuelle borger. Tjek, at præparaternes navne, styrker, arter (fx tabletter eller kapsler), enkelt- og døgndoser, indtagelsestidspunkter, og hvad medicinen bruges for, stemmer med medicinskemaet. Sæt labels med navn og CPR-nummer og "Dosering jf. FMK" på beholdere med håndkøbspræparater, hvis der ikke er recept på præparatet (men det fremgår af Medicinskemaet). Det samme gælder præparater udleveret fra sygehuset.
- Tjek, at medicinen bliver opbevaret korrekt i farvede poser.
- Tjek, om medicinen er udløbet.
- Vurder, om borgeren er i målgruppen for at få dosispakket sin medicin, for at få dispenseret i sygeplejeklinikken (mulighed for selv at transportere sig til klinikken) eller få dispenseret medicin til 4 uger (Se Tjekliste til Overgang til dosispakket medicin og Medicinhåndtering og Tjekliste til vurdering af behov for 2-ugers dispensering)

Dispensering af medicin

- Brug Dispenseringsmodulet. Tjek, at al den medicin, du skal dispensere, fremgår af dispenseringsmodulet. Tjek, at al medicin findes i medicinbeholdningen, og at der er tilstrækkeligt til at dispensere til hele perioden. Hvis ikke, skal du kun dosere til de dage, der er medicin til.
- Tag låget af doseringsæskerne og tjek, at de ligger i rækkefølge med hensyn til ugedage.
- Dosér et præparat ad gangen.
- Ret eventuelt handelsnavn på medicinskemaet, så det passer til det aktuelle præparat. Når du har brugt en blisterpakning op, skal du gemme den tomme emballage, indtil den medicin, den har indeholdt, er taget.
- Tjek, at der er medicin nok til næste gang (husk at kigge i den grønne og den klare pose) og bestil med borgerens samtykke medicin, der mangler til næste dispensering OBS 2 eller 4 ugers dispensering. Brug sedlen "Bestilt medicin" og læg den i borgerens hjem. Tjek også, om der er behov for at bestille ikke-dispenseret medicin, herunder selvadministreret medicin.
- Tjek, at antallet af tabletter/kapsler på medicinskemaet er det samme som antallet i hvert enkelt rum i doseringsæsken.
- Vikarer skal lægge medicin, der skal bestilles i "kurven" og sikre, at en fast medarbejder bestiller den manglende medicin. Vikaren skal udfylde sedlen "Medicinbestilling (udfyldes af vikarer)" og aflevere den til en fast medarbejder.

Afslutning

- Sæt låg på doseringsæskerne, og læg dem i den rigtige rækkefølge i borgerens medicinkasse.
- Giv planlæggerne besked, hvis der er behov for ekstra besøg. Beskriv præcist årsagen til, at der er brug for ekstra besøg. Du må ikke efterdosere.

Ophældning af p.n.-medicin

- Brug p.n.-modulet.
- Poser med ophældt p.n.-medicin må kun indeholde én dosis.
- Posen skal være mærket med
 - navn og CPR-nummer
 - præparatets navn, styrke og dosis
 - dato for ophældning og dato for, hvornår medicinen skal kasseres, hvis den ikke er brugt.
- Ophældt p.n.-medicin må højst opbevares i 4 uger. Hvis medicinen ikke er taget ud af en blisterpakning, må den opbevares til udløb.

Dispensering af medicin, der opbevares i Helhedsplejen

- Sørg for, at kasserne med borgernes medicin, som opbevares i medicinrummet, er rene og ryddelige, og at doseringsæsker er rene.
- Dispenser et sted, hvor du ikke bliver forstyrret.

Dokumentation

- Baggrunden for behov for hjælp til medicindispensering skal stå i fagligt notat – under den relevante helbredstilstand
- Handlingsanvisningen skal præcist beskrive,
 - HVEM: Hvilken faggruppe, der må dispensere
 - HVOR TIT: Om borgeren får dispenseret medicin hver 2. eller 4. uge
 - HVAD: Dispensering, fx i HHP's lokaler, særlige aftaler med pårørende om afhentning, samarbejde med læge om fx blodfortyndende behandling/INR-måling
 - SAMTYKKE: Borgers samtykke til handlingsanvisningen, borgers samtykke til at plejepersonalet må kontakte lægen vedrørende den medicinske behandling og generelt samtykke til bestilling af medicin.

- Medicininformation skal beskrive, hvordan medicinen bliver leveret (borger henter selv, pårørende henter, apoteket bringer ud), og præcist hvor medicinen opbevares i hjemmet.
- Besøgsstatus ændres til "Udført". Når handlingsanvisningen er opfyldt, skal du ikke dokumentere yderligere.

Undtagelse

- Du skal dokumentere i *.observation*
 - Hvis der mangler medicin til at dispensere til hele perioden
 - At du har ophældt p.n.-medicin.

Utilsigtede hændelser

Dokumenter og rapporter hændelsen, fx hvis der mangler medicin til dispensering (se instruksen Generelt. Utilsigtede hændelser).

Kvalitetsopfølgning

- 2 gange om året gennemgår leder og patientsikkerhedskoordinator med farmaceut/farmakonom rapporter af utilsigtede hændelser vedrørende dispensering af medicin. Formålet er at følge udviklingen i art og antal af utilsigtede hændelser med dispensering af medicin og at iværksætte indsatser for at forebygge, at de sker igen og at sikre læring.
- Hver uge gennemfører en faglig koordinator eller farmakonom intern audit af 1-3 dispenseringer. Resultatet bliver løbende registreret, og den faglige koordinator/farmakonom giver feedback til medarbejderen.

Ordforklaring

Medicindispensering er at optælle eller tilberede den ordinerede medicin, fx at lægge tabletter i doseringsæsker.

Referencer og nyttige links

- Vejledning om ordination og håndtering af lægemidler, VEJ nr. 9079 af 12/02/2015
- Korrekt håndtering af medicin, Sundhedsstyrelsen, 3. udgave, september 2023
- Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed), VEJ nr. 115 af 11/12/2009
- Vejledning om udfærdigelse af instrukser, VEJ nr. 9001 af 20/11/2000
- Vejledning om sygeplejefaglig journalføring, VEJ nr. 9521 af 01/07/2021
- Notat om dokumentation i forbindelse med dosisdispensering. Sundhedsstyrelsen, 28. marts 2011

i

Instruksen er udarbejdet af: Kirsten Pultz Farmaceut	Ansvarlig for instruksen: Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder	Godkendt af: Faglige koordinatore i HHP
Revisionsdato: 1. november 2024	Næste revision: november 2026	